

MÄNNISKANS ROLL I AI

ETT NYHETSBREV FRÅN FUTUREWISE
— OKTOBER 2026 —

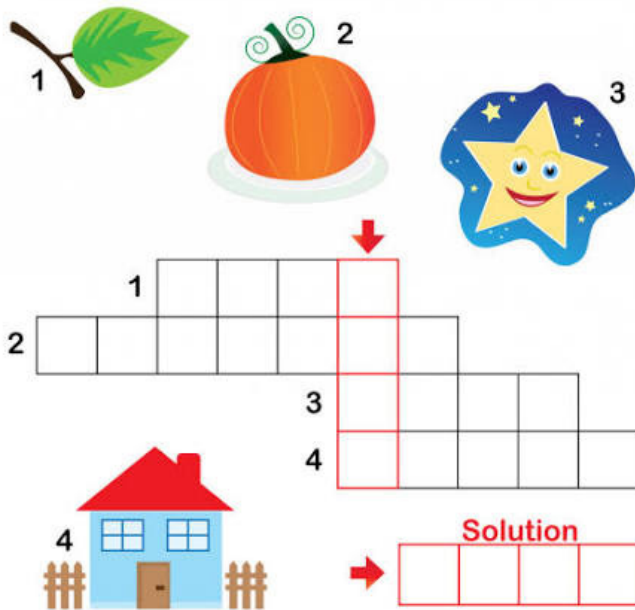

OJÄMN AI-KVALITET GÄCKAR OSS

Jag besökte nyligen konferensen Future Festival som arrangerades av företaget Trendhunter. Den intressanta vinkeln var att de inte satte huvudfokus på AI, utan istället på människan. Inte så att AI-utvecklingen är oviktig, men de menade att det är dags att fundera på vilken roll människan ska ha i framtidens AI-genomsyrade arbetsliv. Detta nyhetsbrev sammanfattar några av tankarna.

Vi har alla stött på märkliga svar från chattbotar som hallucinerar (typ "Hur många stenar ska man äta?", "Minst en sten om dagen ger ett bra tillskott av vitaminer och mineraler"). Problemet är att chattbotarna är så vältaliga, det flytande språket döljer ofta felen ("fluent failure"). Den stora utmaningen är att AI-förmågorna är så skiftande. En AI kan knäcka matematikproblem som matematiker har begrundat i decennier, men misslyckas med ett korsord för barn. Faktum är att 50 procent av chattbotarna inte kan tolka tiden på en analog klocka. Det finns alltså en klyfta mellan vad en AI kan och vad den inte kan. Den stora utmaningen för oss människor är att avgöra detta, en inte helt enkel uppgift. Det handlar alltså inte så mycket om AI:s precision, utan om vi människor är smarta nog att notera när det blir fel. Det mänskliga *omdömet* blir således helt avgörande, och en av de viktiga framtida förmågorna i arbetslivet.

Detta leder förstås till nästa fundering. Vilka är det som kommer att ha gott omdöme? Är det äldre branschspecialister med lång erfarenhet som bäst kan bedöma redigheten i AI-resultaten? Eller är det AI-tillvända unga som vuxit upp med en chattbot som sin föredragna samtalspartner?

Copilot föreslår HOME som lösning (ska vara FISH), en uppgift en tioåring klarar.

Generera en bild av Copilot

Copilot med uppenbarligen dålig självinsikt av vad Copilot är. Och sen undrar man förstås om alla "copilots" är välkammade, 30-åriga män?

AI SOM "COPILOT"

Ett förhållningssätt för att maximera nyttan med AI är att förtydliga vilka uppgifter som ska utföras av en människa respektive en AI. Talaren Sean Watson gjorde en liknelse med ett flygplan och faserna *take-off*, *flight* och *landing*. Människan får ta hand om den första och sista, medan AI:n hanterar den mellersta. Det är knappast någon slump att Microsofts chattbot heter Copilot.

Om vi börjar med take-off, så är ett uppenbart problem idag att många skapar liknande saker. Konceptet "the artificial hivemind" pekar just på fenomenet att alla användare får ungefär samma output av AI, exempelvis texter som påminner om varandra, bilder som är snarlika och appar med samma typ av grafik och typsnitt. Det blir en likriktning när instruktionerna till AI:n är vaga och lämnar stort tolkningsutrymme. AI:n fyller ut tomrummet genom att vara innovativ på ungefär samma sätt varje gång. För att åtminstone delvis hantera detta krävs det således mänskliga idéer först. Människan får stå för take-off. Inte i form av en hafsigt prompt, utan med ett mer initierat underlag – uppenbart med noll hallucination. Redan där har man chansen att särskilja sig från konkurrensen. För det gäller att förstå vilka problem vi egentligen ska lösa, det kan AI ha svårare för att formulera.

Man släpper sedan AI:n att analysera och hitta mönster under momentet flight. För att sedan åter ta över spakarna när det kommer till landing. Här blir det mänskliga omdömet som sagt avgörande för att tolka resultaten och bedöma deras rimlighet och användbarhet. En personlig reflektion i sammanhanget är förstås att det går utmärkt att använda AI även som utmanare i landing. Att korsköra flera olika AI-system som får kritisera och ge feedback brukar löna sig.

SJÄLVFÖRBÄTTRANDE LOOPAR

Exempel på dataspelsutveckling med rekursiva självförbättrande loopar, som optimerar spelupplevelsen.

De flesta av dagens verksamheter följer ett linjärt system, vilket i grova drag följer något i stil med följande: affärsidé, planering, målsättning, design, genomförande, leverans och utvärdering. Talaren Seth Rogin menade att vi måste lämna detta paradigm för att istället arbeta med stängda loopar. Grundtanken är att koppla ihop alla de tidigare linjära stegen. Genom att alla delmoment i processen är kopplade mot agentisk AI, kan information snabbare utbytas.

Varje delprocess ger ständig återkoppling med data – och tar också emot data om hur den ska omkalibreras. Nyckeln är smarta agenter med olika uppgifter, vilka ingår i en central beslutsfattande hjärna. "Agentisk AI är inte nästa stora sak. Det är saken", som han uttryckte det. Målet är att minska all typ av friktion och minska risker genom ett mer holistiskt tillvägagångssätt. Resultaten på alla nivåer mäts och monitoreras kontinuerligt, vilka omvandlas till insikter och justeringar av systemet. Tanken med dessa självförbättrande loopar är alltså att systemet ständigt blir allt smartare. Organisationen blir som ett självspelande piano. Detta är förstås betydligt lättare (om än inte enkelt) för en mer realtidsorienterad verksamhet som annonser (det område han själv arbetar inom).

Var tar då människan vägen i ett sådant system? Även Seth Rogin framhöll vikten av det mänskliga omdömet: "Människor blir inte mindre viktiga – deras omdöme blir allt mer värdefullt." Han hävdade att expertis blir viktigare än någonsin. Att sätta upp relevanta framgångskriterier – att verkligen förstå vad "bättre" innebär. Det handlar om att automatisera det ordinära och låta människan ta hand om det extraordinära.

LITE OM FUTUREWISE ERBJUDANDEN:

OMVÄRLDSANALYS

Futurewise producerar toppkvalitativa och skarpa omvärldsanalyser för just er bransch.

Vi kartlägger er marknad, gör intervjuer, letar trender, studerar alternativa affärsmodeller och sammanställer resultaten i lättillgängliga rapporter.

För att involvera personalen tar vi helst fram materialet tillsammans mer er under interaktiva workshops.

[Klicka för att läsa mer om omvärldsanalys](#)

FÖREDRAG

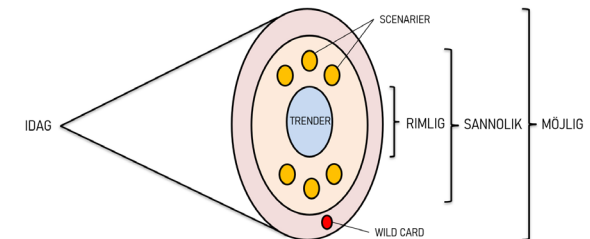
Vi håller upp emot 100 föredrag årligen där vi presenterar inspirerande trender och tankeväckande framtidsbilder.

Vi siktar på att underhålla samtidigt som vi delger ny kunskap och kryddar sedan med lite provokation.

Anlita Futurewise till nästa konferens, kick-off eller kundevent!

[Klicka för att läsa mer om föredrag](#)

UTBILDNING

Vi arrangerar flera gånger per år öppna utbildningar i omvärldsanalys. Lär dig kombinera beprövade metoder med nya IT-verktyg för att skapa effektiva plattformar för systematisk omvärldsanalys.

Du tränar förmågan att tidigt upptäcka trender liksom hur man drar nytta av dem.

Ta två utbildningsdagar och se till att bli en grym trendspanare du också!

[Klicka för att läsa mer om utbildning](#)

